

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12488
Tarih : 24.06.2025

29948

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Mahmut DİNDAR

Van Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde işkence iddiaları, tedaviye erişimin sistematik engellenmesi, sağlık ve yaşam haklarının korunmaması gibi yaklaşımlar, hukukun üstünlüğü, adil yargılanma ve insan hakları standartlarına aykırıdır. Anayasa'nın 17. Maddesi, 90. Maddesi ve ilgili uluslararası sözleşmeler uyarınca “yaşam, vücut bütünlüğü, sağlık ve onurlu muamele hakkı” bağlayıcıdır. Hukuk devleti ilkesinin en temel gereği işkencenin önlenmesi ve kişi dokunulmazlığının her koşulda sağlanmasıdır. 9 Mart 2024 tarihinde Ağrı'nın Doğubayazıt (Bazîd) ilçesinde gözaltına alınan Birindar Gezici'nin, gözaltı sürecinde demir çubuk ve penseyle ağır işkenceye maruz kaldığı iddia edilmiştir. Örgüt üyeliği” suçlaması iddiasıyla tutuklanan Gezici'nin maruz kaldığı işkence sonrasında vücudundaki işkence izleri ve kalıcı sağlık sorunları ortaya çıkmıştır. Gezici'nini işkenceye bağlı olarak bacaklarında ve gözlerinde kalıcı hasar oluştuğu, ellerinde ve bacaklarında titreme ile %50'ye varan görme kaybı yaşadığı ifade edilmiştir. Ailesi ve avukatlarının kamuoyuna yansıyan açıklamalarında, Gezici'nin cezaevinde tedaviye erişiminin engellendiği, dilekçeyle başvuru yapmasına rağmen revir ya da hastaneye sevk edilmediği belirtilmiştir. Baba Emin Gezici, oğlunun tedavi sürecinin sistematik şekilde ertelenmesi nedeniyle sağlık durumunun ağırlaştığını ve bu durumun kamu vicdanında derin bir yara açtığını dile getirmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Cezaevlerinde işkence gören, akut sağlık sorunu yaşayan veya acil tedavi görmesi gereken tutuklu ve hükümlülerin derhal sağlık hizmetlerine erişimi hangi mevzuat ve uygulamalarla sağlanmaktadır?
- 2) Devlet hastaneleri ya da cezaevi revirlerine sevklerin gecikmesi, reddedilmesi veya savsaklanması durumunda dava ve başvuruların takibi nasıl gerçekleştirilmektedir? Bu konudaki kurumlar arası işbirliği ve şeffaflık mekanizmaları nelerdir? İhlal durumları nasıl tespit edilmektedir?
- 3) Cezaevi içinde gerçekleşen işkence iddialarının takibi, soruşturulması ve cezai takibatı hangi prosedürlere tabi tutulmaktadır? Bu bağlamda, mağdur tutukluların tedavi hakları nasıl korunmaktadır?
- 4) İşkence mağduru olan ve acil tedavi gerektiren bir durumda olan Birindar Gezici'nin tedavi ve revir başvuru dilekçesi neden işleme konulmamıştır? Bu kapsamda sağlık ve yaşam hakkı ihlali iddiasıyla bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 5) Birindar Gezici'nin bu aşamada sağlık durumunun değerlendirilmesi için bağımsız bir uzman heyetin inceleme yapması ve yaşam hakkının korunması amacıyla hangi tedbirler alınacaktır?
- 6) Birindar Gezici'nin tedavisinin ailesinin gözetiminde yapılabilmesi amacıyla ailesine yakın bir cezaevine nakledilmesi veya denetimli serbestlik koşullarında tahliyesi için gerekli yasal koşullar nelerdir?